

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Venise, Segno della Fontana, 1567](#)[Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre IX](#)[Item Mythologia, Venise, 1567 - IX, 07 : De Curetibus siue Corybantibus](#)

Mythologia, Venise, 1567 - IX, 07 : De Curetibus siue Corybantibus

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[126\] : De Curetibus & Corybantibus](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre IX

[Mythologia, Francfort, 1581 - IX, 07 : De Curetibus siue Corybantibus](#) est une version augmentée de ce document

---

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IX

[Mythologie, Paris, 1627 - IX, 08 : Des Curetes ou Coribantes](#) est une transformation de ce document

---

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IX

[Mythologie, Lyon, 1612 - IX, 07 : Des Curetes ou Corybantés](#) est une transformation de ce document

---

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4 Ant. 50

Formatin-4

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination274v°-275v°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Curètes, Corybantes](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

Mythologia

humectatione, omnes terræ fructus infestabat, neque quidquam per illam aeris in clementiam nasci poterat. At enim diuina prouidentia tandem factum est, ita statuente Neptuno terra paulatim sicciore facta, solèq; vapores iam validiore extenuante, ut pellifera illa exhalatio aëtherum virtuti cesserit; quare dictus est Apollo sagittis serpentem siue putredinem suis radiis illam domuisse. ac de Latona satis, nunc de Curetibus aut Corybantibus dicamus.

De Curetibus siue Corybantibus.

Cap. VII.

10

Curetes autem illi, qui Iouem cum Rhea Saturni patris crudelitati subtraxerunt, eumque in Cretam educandum deportarunt, num dæmones fuerint, an homines dubitari solet: siquidem Hecæus Milesius in iis libris, quos de Phoronto conscripsit, modo *ἀγγεῖες θεοὶ* saltatores deos scilicet, modo *καυρήτες* iusores siue iocosos vocauit. at vero Menodotus Samius in iis commentariis, quos de rebus Sami egregiis conscripsit, *καυρήτες θεοὶ χαλαροὶ*, Curetes æreis scutis armatos Deos appellauit. Heraclides autem Ponticus in rebus Amatoriis non Deos, sed Cretenses homines putauit esse, qui primi omnium mortalium ærea arma in Eubœa induerint, Iouemque nutriuerint, & cum illo postea militauerint, eumque in regnum paternum deduxerint. Fama & Curetes & Corybantes ab Idæis dactylis fuisse genitos, ut memoriæ prodidit in rebus Cretensium Echemenes, qui viros centum in Creta genitos fuisse memorat, atque illos Idæos dactylos fuisse vocatos; à quibus nouem Curetes fuerunt procreati, qui singuli decem viros genuere, quos postea nominarunt Idæos Dactylos, ut ait Strabo lib. 10. Dionysius vero Chalcidicus quindecim illos fuisse scripsit. at Pherecydes quinquaginta & duos, quos etiam ex Apolline & Rhytia nymphea natos fuisse tradidit. alii contra è Cabera Pretei filia & Apolline, vocati sunt Idæi ab Ida monte Cretæ ut sensit Hellanicus, ut vero Mnaseas lib. 1. de Asia à patre Dactylo & à matre Ida, at Posidippus epigramatum poeta vocatos fuisse Idæos Dactylos putauit, quia in Ida monte Cretæ Rhex obuuii digitos eius attigerint cum illam complecterentur. fuerunt autem prælligiatotes Idæi Dactyli, ferriq; in varias formas diducendi artifices, aliorumq; metallorum inuentores, ut patet ex his catminibus eius poetæ, qui Phoronidem scripsit.

20

30

40

*Idæi φρύγες ἀέθρια ἐπέχρησι τῶν ἰδῶν.
 κίλιντι δαμναμένους ἰγῶν, καὶ ἑπίφρησι ἀέθρων.
 ἰσπαλάροι δὲ πῶπις ἰγῶν ἀέθρων.
 εἰ πρῶτον τυχὼν πολυμῆτις ἢ φιλῶν
 ἄφρη ἐν εὐφροσὶ τῶν κατὰ ἰγῶν ἀέθρων.
 ἐν πῶπι ἀέθρων, καὶ ἐπὶ πρῶτον ἰγῶν ἰδῶν.*

Prælligiatotes homines hic recta suarum
 Idæi coluere Phryges montana domorum.
 Celmis, Damnameneus ingens, præsignis & Acmon.
 Egregii famuli Adrastæ, qui prius artem
 Vulcani, reperere Dei prudentis in altis
 Montibus: & ferrum varias docuere figuras
 Ignibus impositum.

Eratosthe-

Eratoſthenes in Architeſtonico, & Scepſius Curetas & Corybantes eodem eſſe tradiderunt, quod etiam ſenſit Orpheus in his;

Κορυβάντες, ἢ Κούρβαντες ἀπὸ Κόρυπος, ἢ Κόρυπι ἐκείνῃ.

Curetes clari Corybantes Regia proles.

Alii Rheg datos a Titanibus ministros fuiſſe Corybantes armis inſtructos e Baſſariana inquit, alii e Colchis, alii e Phrygia. Fuerunt qui dixerint Telchines nouem fuiſſe Rhodi comites Rheg, qui in Cretam acceſſerint, qui dicti ſunt Curetes ex quo tempore Iouem educarunt: at Corybantes Solis & Mineruz filios fuiſſe Dæmones. Quidam Saturni filios eos eſſe crediderunt, quidam verò Iouis & Halliopes, cum alii Curetes Hecates ministros ar- 10
bitrarentur. Curetes ſiue Corybantes in matris Deorum ſacrificiis armati ſalcabant caſti & pueri aſſumpti. Dicti ſunt Curetes *ἀπὸ τῆς κορυβάνης*, quia caput inter ſalcandum iactabant, exercebantque enopliam pyrrhicam ſaltationem enſibus ſcuta inter ſalcandum cum harmonia percutientes, Fuerant nonnulli, inter quos Calliſthenes in primo nauigationis, & Euphori-
on, qui Dactylos, Idæos, Curetas, Corybantes, Caberos, Telchinas eodem putarint eſſe, cum alii cognatos quidem eſſe inter ſe, ſed paulum diſſerre: Nar-
rant Curetas nonnulli Pleuronium agrum habitaſſe, qui Cureticus poſtea ab illis nominatus fuit. Archemachus Euboicus hos Chalcidem inquit in- 20
coluiſſe, qui cum de Lilanto campo dimicaret, atque hoſtes priorem partē ceſariæ horum caperent, cum dabatur facultas, illam capillorum partē ton-
tonderunt, & inde a tondendo Curetes ſunt nominati. Cum poſtea in Aetoliam migrarent, & Pleuronis loca trans Acheloum occuparent, in tonſa ſer-
uaotes capita Acarnanes dicti ſunt. Alii quia longas ſtolas geſtarent canquā
puella, ita nominatos contenderunt. Semus libro ſeptimo eorum quæ erāt
in Delo, Curetas filios fuiſſe ſcribit Danaidis Nymphæ Creſſæ, & Apollinis,
cum eſſent Corybantes Apollinis & Thalix: quare non eodem fuiſſe con-
tendit. Apollodorus autem Athenienſis libro ſecundo Bibliothecæ memo-
riæ prodidit hos fuiſſe a Ioue occiſos, quia Epaphum, quem pellex Io pepe-
rerat, Iunonis hortatu ceperunt occultandum. hos Curetas memorant ſpi- 30
ritu aſſaros & Bacchico valde tumultuoſa armorum agitatione cum ſtrepitu,
fragore, cymbalis, tympanis, tibiis, vociferatione inter ſacrificia vt ſoli-
tos, vt præſentes perterrefacerent, Deæque reuerentia & metu adimplerent.
Atqui hūc ſacrorum ritum, quem ſeruabant Curetes in ſacris Deæ
Rheg, ita breuiter expreſſit Lucretius libro ſecundo;

*Hic armata manus (Curetas nomine Graii
Quos memorant Phrygios) inter ſe forte cæterua
Ludunt, in numerumq; exultant ſanguine læci,
Terrificas capitum quatientes numine criſtas.
Dixeros referunt Curetas: qui Iouis illum
Vagitum in Creta quondam occultatſe feruntur.
Cum pueri circum puerum pernixe chorea
Armati in numerum pulſarunt xribus æra.*

Atqui rectiſſime pro antiquorum theologia muſica ratio Deorum ſacrifi-
ciis addita fuit, non ſolum quia compoſitos animos ſacrificatium, & ad aras
Deorum accedentium eſſe oportere ſignificabant, cum metro compoſitæ pre-
ces domo eſſent ad altaria aſſerendæ; (neque enim animus domeſticis nego-
tiis implicatus debet ad Deum colendum proficiſci, ſed omnia negotia pro
viribus

Mythologia

viribus è memoria oblitteranda sunt cum ad aras accedimus.) sed etiã quia, cum Deos corpora cœlestia esse arbitrantur, è numeris & harmonicis proportionibus Deos ipsos constare putarent. Sic igitur per hymnorum, & instrumentotũ, & saltationũ rhythmũ Deorũ naturã imitabatur, & oblectabatur sacrificantes, & dies festos agentes, cõiuuiis ac Genio indulgentes, Deorumque ipsorum felicitatẽ aliquo pacto imitantes, pro viribus proximẽ ad Deorum immortalium naturam accedebant. Nam cum præclarum Dei opus mundum concentu constare crediderint, omnia musica Diis grata esse merito existimabant. Orpheus vero cum alios marinos, alios terrestres, alios cœlestes demonas è Curetibus appellet, videtur demonas ten pestatibus præfectos, vel potius ventos ipsos Curetas existimasse, vt apparet ex his;

10

*χαλαστρον κινῆται, ἀρία τινὸς ἔχεται
 ἕρπει, χθονίη τε, καὶ ἀέλιος ἀεὶ ἀλάσσει
 ζουίη τε σφαιρῆ, κίερον εὐκέρως ἀνοίη,
 Aerea pulsantes Curetes arma; marini,
 Cœlestes, ac terrestres, Mauortia pubes.
 Fructiferi venti, qui valli moenia mundi
 Seruatis.*

20

Nihil fanè aliud horum strepitus, quàm vim ventorum indicabat; qui etiã ministri Rheæ dicebantur, quoniam per ventos, vt dictum fuit, & pluuiæ & frigora & omnia denique naturæ opera perficiantur. Nam nullum animal potest gigni nisi per ventum sperma extrudatur, quod ipsum accidit in omnibus plantarum seminibus. Quòd autem venti sint Curetes, & quòd iidẽ & salutis & molestiarum in naturæ operibus sint autores, patet ex his Orphei carminibus, quæ pontum etiam ab illis exagitari significant; cum nihil aliud quàm venti mare infestet magis;

30

*δαίμονι κλάσσει τριφυίη, καὶ ἀνταλάτρη,
 ἢ τίς αἰὲρ ἱερμαίνονται χολύμονι ἀέρι πνοῆσι.
 Ἰθαίη τε βίη καὶ κτήματα, τίη καὶ αἰτίη
 ἀρσθαίη τε. Ἐταχθὲν δὲ μέγα σέσση βελούνη.
 Διὸν ἄρ' ὀψιπέριον ἐκ ζῆνός τε χθονὸς ἀρσθῆ.
 ὄχλ' ἄρα τὰ κλάσσει ἡνιέμεσι γύλλαι.
 Demones æterni, ac perdescentes facta virorum,
 Cum grauis irarum fluctus vos fuscitat: arua
 Vastantes, frugesq; nouas: tum rursus & arua
 Frugibus implentes. per vos mare murmurat alte:
 Conuulsæq; cadunt plantæ ab radicibus imis.
 Et latè resonat cœlestis sibilus auræ.*

40

Nam omnis fertilitatis & salutis animalium autores sunt venti, quare ministri terræ merito ab antiquis sunt crediti. At de Curetibus & Corybanti-
 bus satis, nunc de cyclopibus dicamus.

De Cyclopibus.

Cap. VIII.

FVerunt autem Cyclopes Cœli & Terræ filii, vt ait Hesiodus his in Theogonia;

*Γέννηται δ' αἰὲρ κλάσσει ἡνιέμεσι γύλλαι
 ἡνιέμεσι, ἀρσθῆ τε, καὶ ὄχλ' ἄρα τὰ κλάσσει γύλλαι.*

si fuit